

نگارش محمد کوثری

VORASPIS ADLEI BALACHOWSKY ET KAUSSARI

ژانر *Voraspis* که توسط W. J. Hall در سال ۱۹۴۶ ایجاد شده جزو تحت قبيله *Diaspidina* است که بر حسب طبقه بندی بالاشوسکی از گروپ *Diaspidina chionaspiformes* میباشد. این ژانر اولین مرتبه روی سه اسپس *Afro-éthiopiennes* که عبارتند از *V. carpenteri* Laing (اسپس مزبور génotype این ژانر است) و *V. banhiniae* Hall و *V. nigeriensis* Vayss. ایجاد گردیده است.

این ژانر از ژانرهای مجاور مانند *Rolaspis* Hall و *Tecaspis* Hall بواسطه وجود دو ردیف غده های بزرگ ظهري (macropores dorsaux) تشخیص داده میشود که در قسمت های submarginaux و submédians حلقه های ۲ و ۵ بطن قرار گرفته بعلاوه حلقه های ۶ و ۷ بیش از سه غدد کناری (glandes marginales) دارد.

ژانر *Voraspis* با ژانر *Getulaspis* Balachowsky که توسط بالاشوسکی اخیراً ذکر شده نیز نزدیکی دارد جزاینکه در حلقه های ۶ و ۷ غده های بزرگ کناری از ۳ تجاوز نمیکند.

از ژانر مزبور در ناحیه پالارکتیک (Paléarctique) تا کنون دو اسپس بنام *V. nerii* Nevst. و *V. ceratonia* Marchal در کتب حشره شناسی ذکر شده بود که اسپس مورد بحث ما *V. Adlei* سومین اسپس از ژانر مزبور است و یکی از آفات مهم زرد آلوی شیراز میباشد نظر بخدماتی که مرحوم احمد حسین عدلوزیر کشاورزی و رئیس سابق دانشکده کشاورزی ایران نموده اند این اسپس بنام ایشان گذارده شده است.

مشخصات ماکروسکپی

سپرماده بیضی عریض و برجسته رنگش سفید و ساختمان ابریشمی خیلی فشرده دارد. پوست لاروی زرد کاهی و در جلو قرار گرفته است قطر سپر ۲/۲ الی ۲/۵ میلیمتر است. پوپاریوم نر کشیده رنگش سفید برفی و يك خط برجسته طولی مشخص در روی آن دیده میشود. پوست لاروی زرد کاهی رنگ است قطر سپر ۱/۱ الی ۱/۸ میلیمتر است.

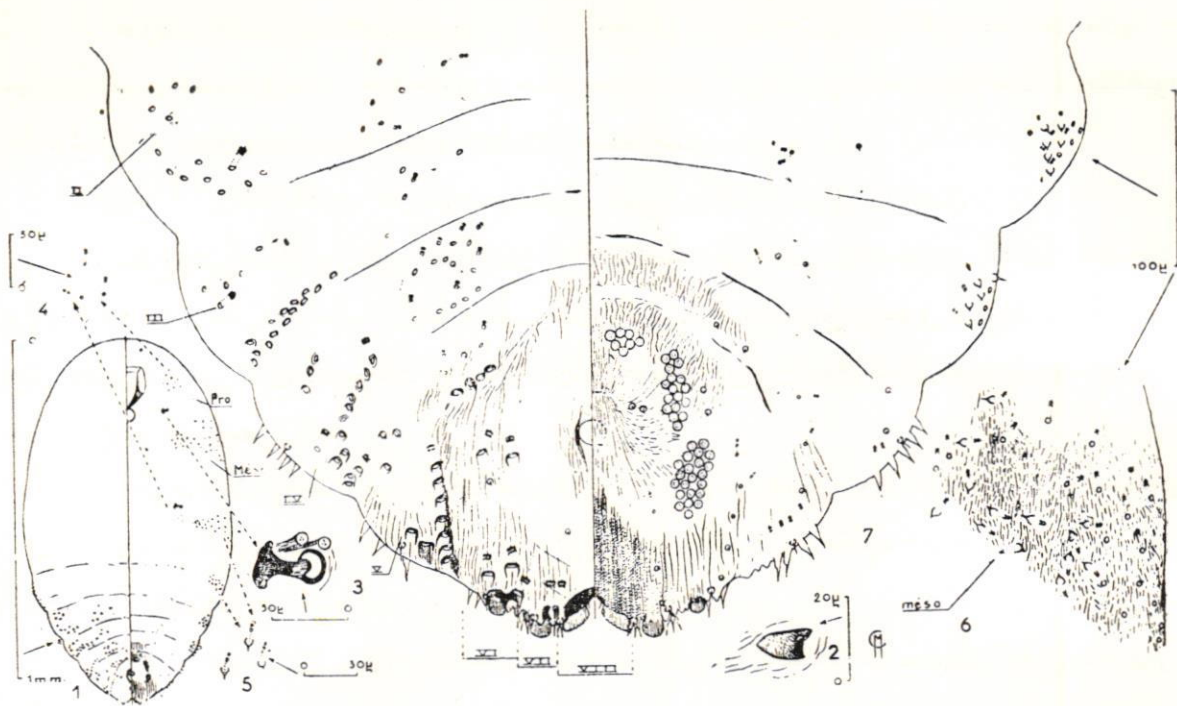

Fig. 1 - 7

VORASPIS ADLEI BALA. et KAUSSARI. ۷ - ۱

- ۱- مشخصات میکروسکپی . ۲- شاخک . ۳- استیگمات قدامی . ۴- میکروپورهای بطنی در قسمت سرسینه . ۵- توپر کولهای غدی حلقه‌های پری پی‌ژیدیوم . ۶- سرسینه با توپر کولها و میکروپورهای مربوطه . ۷- ساختمان حلقه‌های پی‌ژیدیوم .

مشخصات میکروسکپی

ماده بالغ بیضی (ش ۱) جلد بدن غشائی است شاخک مخروطی شکل واز مو (soie) محروم است استیگمات قدامی دارای دو غده پریستیگماتیک^۳ چشمی (pristigmatiques triloculaires) است (ش ۲) استیگمات خلفی بدون غده و یادارای یک غده است .

پی‌ژیدیوم عریض و بطور وضوح عرض از ارتفاع آن بیشتر است (ش ۶) و دارای سه زوج پالت است (L_۱ و L_۲ و L_۳ و L_۴) ها کاملاً از هم دور شده و در داخل پی‌ژیدیوم فرو رفته است کنار داخلی L_۱ هامایل و خیلی طویل تر از کنار خارجی است و دنداندار میباشد (اره شکل). بریدگی بین L_۱ ها بشکل ۸ مشهود است اسکروز (sclérose interne) در قسمت ظهری مشهود و بشکل دایره L_۱ ها را بهم متصل میکند . L_۲ مدور و برجسته و رأسش بطور محسوس از L_۱ بیرون آمده تر است L_۲b خیلی کوچک و مخروطی و بزحمت دیده میشود و گاهی با بریدگی های کنار پی‌ژیدیوم مشتبّه میگردد (ش ۶) . L_۳ بشکل L_۲ است ولی کوچکتر و L_۳b نیز از بین رفته است .

خارهای غددی (spiniformes) و زوج زوج بین L_1, L_2, L_3 واقع شده است بعلاوه دو خار دیگر روی حلقه ۶ و سه‌الی چهار خار روی حلقه پنجم و چهارالی ۵ روی حلقه چهارم است. در حلقه سوم خارها تبدیل به tubercles glandulaires شده است.

سوراخ آنال کاملاً مدور - مرکزی - و قطرش کمی بزرگتر از عرض L_2 است.

در سطح پشتی میکروپورهای استوانه‌ای کوتاه با دهانه‌های بیضی دیده میشود که روی حلقه‌های پی‌ژیدیوم بدستجات مارژینو و سوب مارژینو و سوب مدیان قرار گرفته و همچنین در همین سطح بدن میکروپور-هائی بامجرای نخعی شکل که دستجات سوب مدیان را در حلقه‌های پی‌ژیدیوم تشکیل میدهد دیده میشود. تعداد این غده‌ها بدینقرار است.

۴الی ۵ میکروپور مارژینو روی حلقه‌های VI-VII و دوسوب مدیان روی حلقه VI و روی حلقه‌های III و IV و V میکروپورها بدور دیف روی هم قرار گرفته که ردیف دوم غیر منظم تراست سوب مارژینال ۸-۶ غده و سوب مدیان ۵-۶ غده دارد.

روی حلقه‌های II و III ردیف‌های غده‌ها نیز منظم‌اند و غده‌های سوب مدیان از نوع میکروپور ها است.

عدد دور فرجی موجود متعدد و ۵ دسته است طبق فرمول $8-10(16-20)28-28$. در ناحیه سوب مارژینال پی‌ژیدیوم میکروپورهائی بادهانه مدور کم قطر دیده میشود. ناحیه داخلی بطن مقابل L_1 و L_2 ضخیم است. سطح بطنی سرسینه و حلقه‌های پی‌ژیدیوم از غده‌های مختلف مفروش شده است. در ناحیه سرو سینه اول وجود میکروپورهای فیلی فرم (filiformes) دیده میشود در ناحیه پروتورا کس این میکروپورها مخلوط با توپر کول گلاندولار سوب مارژینو است. توپر کول‌های مزبور در ناحیه سوب مارژینال حلقه‌های I تا III بطن وجود دارد.

محل و نبات مورد حمله

این حشره یکی از آفات بزرگ زردآلو در شیراز است در سال ۱۹۵۵ جمع‌آوری و نام‌گذاری شد این شمشک روی دو سطح برگ هم چنین در شاخه‌های جوان قرار گرفته و از شیره درخت می‌مکد.